

POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU LUCIE NOVÁKOVEJ

“Greeks who dwelt beyond the sea: people, places, monuments”

(preklad z anglického originálu)

Práca Lucie Novákovej je rozdelená do 7 kapitol. Prvá kapitola ‚Fashioning a New World‘ zahŕňa geografické vlastnosti Anatólie, jej topografiu, klímu a dejiny; v tejto kapitole sa podrobne pojednáva aj o etnických skupinách Anatólie a o ich lokálnych jazykoch. Diela antických autorov, ktoré prinášajú dôležité informácie o regióne boli taktiež použité. Táto kapitola zahŕňa aj informácie o Iónoch, Dóroch, Eoloch, otázku Károv, ako aj východných a západných Grékov.

Druhá kapitola s názvom ‚Anatolia and (the) Greek World‘ je zameraná na stmelenie kultúr, prechod od doby bronzovej k dobe železnej, na Frýgov, Károv, na Lýkiu a jej obyvateľov, kultúrne interakcie a novšie skúmané náleziská; následne sa v tejto kapitole sledujú tradície kráľovstva, dynastie a hroby elít. Osobitná pozornosť sa venovala aj mohylovým hrobom.

Tretia kapitola zahŕňa porovnanie medzi Achajmenojskou ríšou a gréckym svetom. Kultúrne zmeny sa vysvetľujú ako výsledok kontroly Achajmenojskej ríše nad anatolskými mestami. Z pohľadu autorky to dokladajú významné príklady perzského umeleckého štýlu a architektonické formy, ktoré boli značne rozšírené v tomto období.

Štvrtá kapitola pod názvom ‚Towards a Desired Ideal‘ je venovaná porovnaniu širokého spektra príkladov zo značne rozdielnych archeologických nálezísk s cieľom dosiahnuť podrobnú analýzu politického, sociálneho a kultúrneho súladu, ako aj formovania identity v tejto dobe.

Piatu kapitolu ‚Anatolian Identities‘ zostavila L. Nováková s početnými príkladmi a fotografiami.

Šiesta kapitola ‚In the Shadow of Wars‘ objasňuje perzské vojny, zrod Lýkskej dynastie, Kariu pod nadvládou dynastie Hekatomnos a iónsku renesanciu; potom autorka prechádza k skúmaniu prínosu tohto vývoja, ktorý viedol k zmene hrobových pamiatok. V tomto kontexte boli v osobitnom svelte prezentované aj héroóny a mauzóleá, ktoré boli v rámci hrobových stavieb

budované pre héroov. Autorka uvádza, že hrobky dynastie sa často vyskytovali na sídliskách v Lýkii a Kárii od začiatku neskorarchaického obdobia.

V siedmej kapitole s názvom ‚Between Anatolia and Mainland Greece‘ boli špecifikované hranice gréckeho sveta a skúmal sa vývoj kultu héroov prostredníctvom chrámov, naiskoi, stelai, sôch, fantastických tvorov a zvierat, ako aj skalné hrobky. V tejto kapitole bol prostredníctvom historických udalostí objasnený príchod Alexandra do Anatólie a vzostup Macedónie.

Záverom, prácu Lucie Novákovej, pri ktorej vynaložila veľké úsilie, považujem za veľmi významnú a potrebnú pre archeologickú vedu. Je zrejmé, že rôzne náleziská zahrnuté v práci L. Nováková osobne navštívila a dokumentovala. Jej výskum podľa všetkého vychádza z dôkladného skúmania širokého spektra prameňov. Autorke prajem veľa úspechov, jej prácu považujem za vydarenú.

9.12.2020

Prof. Dr. Asuman Baldıran

Preklad: Klára Kuzmová